

NARODNI LIST

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta šte. 3.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 80 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglaš se računajo po 12 vinarjev ena petič vrsta. — Pri večkratnih objavah snaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglašje se plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Kakšne sodnike imamo Slovenci.

Sodnije so zato tukaj, da delé ljudem pravico, kakor jo določajo od cesarja potrjene postave. Pravica ne more biti ne nemška ne slovenska, ker je pač pravica. Zato bi morali biti sodniki popolnoma nepristranski ter bi ne smeli drugače postopati proti Nemcem in drugače proti Slovincem. Bodi človek te ali one narodnosti, moral bi biti sodniku jednako ljub, če išče pri njem pravice. Ljudstvo mora imeti do sodnikov zaupanje, ker drugače ne more iskati pri njih pomoči. Kako si bode sicer upal priti priprosto človek k sodišču zahtevati pomoči, če ve, da ga sodnik že v naprej mrzi zaradi — njegovega prepričanja. Sicer nikakor ne tajimo, da bi sodnik ne smel imeti svojega prepričanja in ga tudi kazati na zunaj. To mu mora biti svobodno. Pač pa nikakor ne sme kazati svojega prepričanja tam, kjer je njegovo lastno prepričanje v nasprotju z ogromno večino ljudstva, katero pri njem išče pravice, ker drugače zgubi zaupanje ljudstva.

Taki bi morali torej biti naši sodniki. Žalibog, da moramo glasno povedati, da temu ni tako. Vlada pošilja posebno med naše ljudstvo na Sp. Štajerskem vedno bolj pogosto za sodnike uradnike, kateri zastavijo vse svoje moči, da bi obdržali po naših mestih in trgih umetno in trblo nemštvo po konci. Ti nemškonacionalni sodniki, ki našega jezika niti ne razumejo ali ga pa nočejo umeti, pokažejo, kjerkoli morejo, kako mrzko in tuje jim je naše ljudstvo, katero jih živi. Oni so v prvi vrsti Nemci in potem še le sodniki. Njihova nezmožnost v jezikovnem oziru in njihova zagrizenost napram Slovincem sta se že nešteto krat pokazali v dovolj jasni luči.

Za danes hočemo pribiti zopet en tak slučaj, ki se je zgodil pri c. kr. sodnji v Marnbergu, katera je dosegla po svojih uradnikih brez dvoma višek zagrizenosti napram Slovincem. — Kakor je znano, je dala ta sodnja nadučitelja Hrena z Mute s pomočjo žandarja iztrgati med poukom iz razreda ter ga privedi k sodnji samo zato, ker se le ta ni hotel odzvati nemškemu vabilu kot priča ter je zahteval slovenskega. Vrhutega ga je zagrizeni sodnik Gränitz obsodil na 40 K globe oziroma štiri dni zapora ter ga dal za to globo rubiti, ne da bi mu poslal preje kakšno plačilno povelje. Vzeli so mu bicikelj. Preganjani nadučitelj se je pritožil proti tej krivici pri okrožni sodnji v Mariboru, kjer so sodniku dovolj jasno povedali da ni prav ravnal. Sodnik bi mu moral vrniti kolo; a njegova zagrizenost mu ni pustila. Rajši se je pritožil na najvišje sodišče na Dunaj, kjer je dobil drugo še močnejšo klopoto s tem, da je najvišje sodišče njegovo pritožbo zavrglo in mu dalo na ta način izpričevalo, da ni postopal proti Slovincu po postavah, ampak po svoji zagrizenosti.

Vidite, tako delajo c. kr. sodniki s Slovenci. In potem pravijo naši sovražniki, da pretiravamo, ko glasno zahtevamo za naše slovensko ljudstvo naših slovenskih sodnikov, kateri bodo razumeli naš jezik in kateri bodo nas sodili po postavah, ne pa kakor se godi sedaj po svoji nemški nadutosti. Zato pa ponovno kličemo višji sodnijski oblasti, da naj spravi Gränitza in njegove vrstnike proč med Nemce ter naj nam dá slovenskih sodnikov! Mi pa zahtevajmo povsod in dosledno, da se z nami pri vseh uradih občuje v našem slovenskem jeziku ter da se tudi vsi protokoli pišejo slovensko! Kdaj ste še videli kakega Nemca, da

bi se zasliševal slovensko in bi podpisaval slovenske zapisnike? Nikoli! Pri nas je pa še mnogo takih nezavednežev, da se sili uradniku na ljubo nemško govoriti, ker misli, da bode uradnik z njim lepše postopal. Uradniki so zaradi ljudstva tukaj in ne narobe. Pred postavo pa smo vsi enaki, kakor pred Bogom.

Slovenskim fantom ob odhodu k vojakom!

Te dni odhaja iz vrst naše mladine veliko število naših mladih prijateljev k vojakom. Mnogi med njimi so bili pridni naši delavci. Ločimo se od njih, stisnemo jim roko, težko nam je, da odhajajo, a tolažimo se, ker zopet se snidemo zdravi in s skupnimi cilji pri novem delu.

Oblečete te dni, mladi prijatelji, vojaško „monduro“. Na dolgo časa vas bodo iztrgali iz kroga vaših znancev in prijateljev in od vašega vsakdanjega dela, da daste državi krvni davek.

Imamo do Vas, prijatelji, jedno prošnjo. Ne pozabite tudi zdaj, ko boste služili cesarja, da ste Slovenci in ljudje, pomnite, da to ne prenehate biti tudi, ko oblečete vojaško suknjo. In kot taki imate to pravico, da z Vami postopajo človeško in da se spoštuje vaš narodni čut, kakor se ga mora v javnem življenju spoštovati.

Mnogi od vas bodo služili vojake skupno z nemškimi novinci. Pokažite z vsem svojim obnašanjem in nastopanjem, da je lažnivo pisanje nemških časopisov, ki govorijo o nas Slovincih kot surovežih, brezvestnejših itd.

Da v teh treh letih ne boste pozabili vi, sinovi naših kmetovalcev, da ste kmetskega stanu, da se ne bodete tam naučili sovražiti dela, ki nikogar ne onečašča, o tem smo trdno prepri-

čani. Delajte tudi kot vojaki v smislu naših vzorov in našega dela in vrnite se po dopolnjeni vojaščini v naš krog. V nas boste imeli vedno svoje prijatelje in svetovalce!

Slovenski otrok v slovensko šolo.

Dež. posl. dr. Kukovec je vložil 30. m. m. v štaj. deželnem zboru predlog glede poučnega jezika šolskih otrok v ljudskih šolah in predložil sledeči zakonski načrt: 1. V šolskih okoliših, v katerih se nahajajo zasebne ali javne ljudske šole s slovenskim poučnim jezikom in javne ali zasebne ljudske šole z nemškim poučnim jezikom, se smejo otroci samo v tisto šolo sprejeti, katere poučnega jezika so zmožni. 2. Od tega pravila so izzeti oni otroci, katerih stariši ali jerobi dokažejo zelo važne vzroke za potrebo izjeme. O takih prošnjah odloča s pridržano pravico do vzklica okrajni šolski svet. 3. Ta postava stopi s spočetkom onega šolskega leta v veljavo, katero sledi po objavi postave. — Radovedni moremo biti, kako bo nemška večina ta predlog sprejela.

Iz političnega sveta.

Štajerski deželni zbor.

Predzadnjo sredo je vložil poslanec dr. Kukovec predlog, naj se postavnim potom prepove pobiranje bere duhovnikom in cerkovnikom v vseh onih občinah, kjer je že odkupljena ter naj se izvede zakon glede odkupa bere konečno po vseh občinah.

Mariborski duhovniški listi so zaradi tega na dr. Kukovca silno hudi. Verjamemo! Saj se gre za — žepel! In tu so gospodje najbolj občutljivi. Mi pa zahtevamo, da se vprašanje bere uredi res v smislu postave, kakor

LISTEK.

Štefan Dragutin.

Slika iz bosanske vstaje.

Češki spisal Bogomil Brodský Poslovenil S. (Iz zbirke „Iz vojske“.) Konec.

Dragutinovo dejanje je razburilo vse častnike in pridobilo Kendru sočutje in naklonjenost vseh. Kmalu je prišla uradna komisija in zaslišala Kendra. Ker je Štefan pobegnil, se je izdala za njim tiralica. A zaman so ga iskali. Pobegnil je in kakor se je pozneje razglasilo, je zbežal v Bosno in pomagal tam očetu v trgovini. Sojen je bil torej v svoji odsotnosti, od vzeta mu je bila čast in kakor hitro bi ga vjele avstrijske straže, bi imel biti zaprt deset let v težki ječi v trdnjavi.

V tem času je Kendrovo oko popolnoma ozdravilo. Seveda je bilo za vedno izgubljeno in niti žarek svetlobe ni posijal več skozenj v Kendrovo

dušo. In vendar mu je prineslo nekaj svetlobe.

V času bolezni so ga pridno obiskovali Jovanovičevi in skoro nikdar ni manjkala Majda. Ko je nadporočnik že toliko ozdravel, da je mogel sam v posete, je bil na malem gradiču Jovanovičev česti gost. Pri tej priliki je doobra spoznal Majdo in njegovo srce se je nehote polnilo z globoko, resnično naklonjenostjo k ljubeznivi devojki. Saj gospe ni mogel imenovati tega prenežnega bitja, ki je le nekaj ur bila Dragutinova.

Majda je razumela dolge resne poglede Kendrove, ki so jo polnile s čisto radostjo in s trpkim gorjem. V Kendru je spoznala moža, ki bi jo mogel za vedno osrečiti. Čuti, ki so nenadoma vzrastli in se razcvetili v njenem srcu, so ji prinašali novo pomlad, novo srečo. A pri tem jo je mučila zavest, da jo deli od Kendra glo ok prepada, ki ga more premostiti samo Dragutinova smrt.

Dokler je on živ, je obsojena trpeti. In živ bo morda dolgo. V trenutkih, ko so jo polnile podobne misli, so prihajale obupne muke in tožila je, zakaj je spoznala Dragutina in zakaj je spoznala Kendra. Prvi je ubil vso njeno bodočo srečo, drugi pa ji je dal gledati v svoje plemenito srce in je vzbudil v njej brezupno željo po boljšem in veselejšem življenju.

Prišel je konečno tudi trenutek, ki se ga je v očigled duševnim mukam bala. Lovski prapor je bil premeščen drugam in Kendr je prišel naposled k Jovanovičem po slovo. Bil je potr, razburjen in ni mogel dolgo ostati. Stara Jovanoviča sta slutila, kaj se med obema doigrava, in pustila sta ju za trenutek sama.

„Odpustite mi, Majda,“ je dejal Kendr pristopivši k njej in držeč jo za roke. „Izneveril sem se vaši hiši. Bili ste proti meni gostoljubni, a jaz sem se dal ujeti od vaše ljubeznivosti. Ne računite mi tega v zlo. Bil bi od-

šel sam, tudi če bi naš prapor ne bil premeščen. Dozdaj sem bil gospodar svoje volje; kaj bi se bilo naprej zgodilo, ne vem. Spomnite se me večkrat. Jaz vas ne pozabim. Bodite srečna! Blagoslavljal bom trenutek, ko sem vas spoznal. Če nič drugega, vaš obraz me bo tolažil.“

Stisnil ji je roke, poljubil jih in se obrnil k izhodu. Lic bledih kot sneg je poslušala njegove besede. Nič mu ni mogla reči, dasi je divjala v njeni notranjosti burja čutov. Zrla je nanj preplašenih očij, iz katerih je odsevala neizrečena bolelost.

Kendr je prišel do vrat. Tu se je obrnil. Videl je, kako je vila roke, kako je dvigala oči k nebu in zaplakala. Skoro se je opotekel. Hotel se je vrniti in ji pasti v naročje. A razum je bil silnejši ko volja. Bežal je iz hiše in tekkel kakor bojzaljivec, dasi to ni bil. Nasproti sovražniku stati se ni bal, a tam, kjer se je celo njegovo srce puntalo proti njegovi

zalo, da je res zašel, je dobil denar in sabljo nazaj. Poslali so ga nazaj na mejo.

v Obrtne nadaljevalne šole. Ker je poslanec Roškar trdil, da se doselej še ni godila krivica Slovincem pri podporah, ga hočemo na tole opozoriti. Dežela štajerska ima 32 obrtnih nadaljevalnih šol. Izmed teh je samo edna slovenska, ona v Žalcu in deloma v Gornji Poljskavi in Poljčanah. V Št. Jurju ob J. ž. se je letos še le na novo ustanovila. Vse starejše tri dobijo podpor od dežele 600 K a nemške obrtne nadaljevalne šole 21460 K, mej temi n. pr. celjska 1400 K, ptujška 600 K, mariborska 2000 K in graške 8000 K. — Država pa prispeva zopet od svoje strani v celem 35.250 K, a od teh dobi edino žalska nadaljevalna šola 600 K! Tako je razdeljeno podpiranje slovenskih zavodov. Seveda smo Slovenci deloma sami krivi, ker ne ustanovljamo obrtnih šol niti tam, kjer li jih lahko in ker se ne oglašamo za podporo pri deželi in državi. Take obrtne šole bi se morale in morale ustanoviti vsaj v Šmarju, Sevnici, Kozjem, na Vranskem in v Gornjem gradu, v Mozirju in v Središču. Žalostno dejstvo je, da mora naš trgovski in obrtni naraščaj po teh trgih ostati pri izobrazbi ljudske šole in torej pozneje po znanju ne more konkurirati z onimi, ki so se tekom učenja izobraževali v tistih krajih, kjer so lahko obiskovali dobre obrtne nadaljevalne šole. Vsako leto nam gre mnogo narodnega duševnega kapitala na ta način v nič. In še dolgo ne pridemo do čistega obrtnega in trgovskega stanu.

o Naše obmejno šolstvo C. M. družbe. Slovenski razred na samost. dekliški ljudski šoli v Mariboru šteje 56 učenk. — V dvorazrednico na Muti je vpisanih 62 otrok. — Na družbenih šolah v Trstu je vpisanih letos 1123 otrok!

o Novi podružnici C. M. družbe na Štajerskem. Občni zbor podružnice C. M. družbe na Planini se vrše v nedeljo 16. okt. — Tudi v Središču se kmalu ustanovi podružnica; pravila so že potrjena. Družbina organizacija na Štajerskem sploh lepo napreduje. Slava narodnim brambovcem!

o Čebelin pik — zdravilo. „Der steirische Bienenvater“, glasilo nemškoštajerskega čebelarskega društva, pri naša neki članek dr. Terča v Mariboru, kateri opisuje, kako uspešno je rabil čebele pri hudem in drugače neozdravljivem protinu.

o Nemški narodni sveti za Štajersko, Koroško in Kranjsko se bodo sestali novembra v Celovcu, da se posvetujejo o nadaljnjem napadalnem delu. Prisotni bodo tudi nemški drž. in dež. poslanci zadevnih okrajev. — Zlasti se mislijo pečati z mešanimi okraji na Koroškem, pa hvala bogu, saj imamo „šolsko društvo“ in dr. Brejca!

o Gospod Roškar je že dolgo časa poslanec. Ali iz njegovih govorov v deželni zbornici posnamemo, da on hodi v Gradec samo „sedit“ a ne zastopat svojih volilcev. Ko bi le nekoliko pogledal v letno poročilo, katero mu vsako leto v roki potisne deželni odbor, bi videl, koliko se zgodi za povzdigo živinorej, svinjereje, zadrugništva na Zgornjem in Srednjem Štajerskem in kako malo v Spodnjem Štajerju. Če se navajajo od nasprotnikov podpore za vinstvo tedaj opozarjamo, da je vinorejski fond služil v prvi vrsti južnoštajerskim Nemcem in nemčurjem, ki stanujejo po trgih in mestih a imajo svoje gorice v okolici. Celo trsje se je strankarsko delilo tako, da so se slovenski kmetje velikokrat pritoževali, da dobivajo le odpadke. O zadrugništvu govori deželno poročilo tako, kakor da je graški „Verband“ edina zveza v deželi in kakor da bi nobene druge

zadruge v deželi ne bilo, kakor tistih, ki so pri nemški zvezi. In se Roškarju nič ne sanja, koliko je dobil ta „Verband“ deželne subvencije in koliko slovenske zveze? Ali je imel ta Roškar res glavo v vreči vseh šest let, kar je gori sedel? — In to je načelnik kmečke zveze ter po pisavi klerikalnih listov najzaslužnejši klerikalni politik na Sp. Štajerskem. Ubogi kmetje, ki si daste od takega nevedneža oči zavezati! Mi smo res lahko ponosni na take poslance!

„Štajerc“ in — nemška šola. Nemškotarski „Štajerc“ mora biti gotovo dobro plačan od nemškega „šulferajna“, ker se toliko poteguje za nemško šolo. Kakor strnišna žaba napihuje se ta umazani listič ter roti naše kmete, naj dajo svoje otroke v nemške šole, češ da le v nemških šolah se nauči otrok dovolj nemški! To je ostudna laž! Slovenski otrok se tako lahko nauči nemškega jezika, da mu radi tega pač ni treba hoditi v nemško šolo. Pogledajte naše dijake, ki pridejo z dežele v slovenske gimnazijske razrede v Mariboru, Celju itd. V teku enega leta naučijo se ti fantje popolnoma nemški, dasi je poduk razun treh predmetov popolnoma slovenski! Ali pa pogledajte naše dečke, ki gredo v mesto služiti ali se učiti kakšne obrti in rokodelstva! V najkrajšem času se naučijo dečki popolnoma nemški, dasi nemške šole od znotraj nikdar videli niso! Ako torej „Štajerc“ sili slovenske otroke v nemške šole, ima pač pri tem drug zloben namen. „Štajerc“ hoče namreč, da se slovenski otrok svojega materinega jezika sploh ne uči, ker le iz takega otroka, ki že v svoji nežni mladosti zanemarja svoj materinski jezik in se v nemški šoli navzame nemškega duha, postane lahko nemškutar in renegat, dočim otrok, ki je hodil v slovensko šolo ne bože zlahka zatajil svojega materinskega jezika. Nemci silijo slovenske otroke v nemške šole torej le za to, da jim iztrgajo iz mladega srca ves čut in ljubezen do materinega jezika in do slovenske domovine! — In ptujski „Štajerc“, ki sili slovenske otroke v nemške šole in družega nič, kakor plačani agent zloglasne „šulmarke“ in nemškega „šulferajna“.

„Štajerc“evе skrbi. „Štajerc“ bi silno rad vedel, koliko je bilo pri zadnji veselici v „Narodnem domu“ čistega dobička in koliko se je dalo poneprečencem po toči. To „Štajerca“ vendar prav nič ne briga, saj on ni dal zraven niti knofa. Ako je pa „Štajerc“ že tako radoveden, pa se naj obrne na pomožni odbor ali pa naj čita v slovenskih časnikih izkaze daril, nas pa s takimi neumnostmi naj nikoli več ne nadleguje.

„Herbstmesse“ v Gradcu. Iz Gradca se nam piše: Skozi celi teden prireditve „Herbstmesse“ se je v navedenih prostorih na nesramen način beračilo za „šulmarko“ in nemški „šulferajna“, pa ne da bi si bil le en človek zmisli na revne kmete, ki so bili tako silno po toči prizadeti! Nemci so pač povsod jednaki!

„Ubogi kmet iz Haloz“. Iz sv. Barbare v Halozah se nam piše: Mi smo se srčno smejali, ko smo v Vašem zadnjem cenjenem listu čitali, da „Štajerc“ev urednik Linhart zato ne more svojega vina prodati, ker ga nima! Mi Haložani pa smo letos ravno tako svoja vina prodali, kakor druga leta. Le cene so letos, kakor povsod, nekoliko padle. Ako torej „Štajerc“ piše, da so letos vinski kupci v Halozah

vsled hujškanja Slovincem proti Nemcem izostali, je to navadna laž. Izostali so pa res, kakor ste že v Vašem listu omenili, slovenski vinski kupci iz Kranjske, kateri so poprej mnogo vina pri naših Nemcih nakupili in sicer vsled nesramnih napadov ptujskih nemcev na mirne Slovence dne 13. septembra lanskega leta! Z njimi izostali so pa iz istega mnogi slovenski kmetje iz ptujške okolice pri ptujških nemških trgovcih, ki so lansko leto pošiljali svoje pomočnike pretepavat Slovence! In to boli gospodo okolo „Štajerca“.

Obravna proti Aistricu, ki ga je tožil Woschnagg iz Šoštanja, ker mu je rekel, da laže, če pravi, da ni bil Sokol, se je končala minoli četrtek z obsodbo Aistricha na (50 K globe!), dasi so pričre jasno dokazale, da je Woschnagg res nastopal v sokolski obleki in da je plačal l. 1886. člarnino mozirskemu Sokolu.

Pravica za nas v Gradcu. Ker Nemci vedno trdijo, kako dobro se nam Slovincem godi in da je že preveč slovenskih uradnikov, naj povemo našim bralcem sledeče: nas Slovincem na Štajerskem je tretjina vsega štajerskega prebivalstva. Pri deželnih uradih v Gradcu (izven namestnije) pa imamo od 187 uradnikov — enega slovenskega uradnika. To je pravica, kaj?

Družba sv. Cirila in Metoda je našim nemškotarjem strašno na potu. Saj je to edina slovenska družba, ki skrbi za slovenske šole naši mladini in jo varuje proti pomenčevanju. Vse darove in prejemke, ki jih družba sprejme, žrtvuje do zadnjega novčiča za našo mladino! In od te družbe zahteva „Štajerc“, da daruje kaj po toči prizadetim kmetom! Zakaj pa „Štajerc“ ne zahteva tega od nemškega „šulferajna“, za katerega ravno sedaj zbirajo Nemci dva milijona kron! Od teh milijonov ne dobijo po toči prizadeti kmetje niti knofa, pač pa bodo s tem denarjem lovili slovenske otroke!

Iz narodne šole. Nastavljeni so: kot nadučitelj Ivan Žolnir pri Vel. Nedelji in Aleksander Alt pri Št. Janžu pri Spodnjem Dravogradu; kot definitivni učitelji (učiteljice) Julija Fister v Šmartnu na Paki, Elizabeta Matko pri Svetem Frančišku Ksaverju, Albin Jerin v Podčetrtku, Ferdinand Kokot v Pišecah, Amalija Pušenjak pri Svetem Jerneju pri Konjicah, Josipina Stegenšek v Špitaliču, Silvija Bobič v Stranica in Frančiška Podlesnik v Dobju. — V zadevi službenih doklad se je v dveh slučajih tako odločilo, da se bo pri onih, ki so vstopili še le sedaj v štajersko šolsko službo, oziralo le na štajerske predpise.

Javna ljudska shoda

se vršita

v nedeljo, dne 10. oktobra

1. v Žalcu ob 3. uri popoldne v **Hodnikovi dvorani**; govornika poslanca **Roblek in dr. Kukovec**;

2. v **Dramljah** ob 8. uri zjutraj v **stari šoli**.

Somišljeniki, pridite v obilnem številu!

Celjski okraj.

d Za vzgled. Zelo navdušena nabiralka za „Družbo sv. Cirila in Metoda“ je Stanka Blaž, 8letna šolska učenka, ki nam je pred jednim mesecem poslala po g. Janku Klopčiču, ki je ob tej priliki prinesel 7 K 3 v, 5 K. Pri obletnici naših narodnih mučnikov je mala Stanka nabrala pod geslom:

žrtvam časten spomin, sovražnikom propast in pogin! 24 K. Hvala Ti vrla slovenska mozirska hčerka Stanka! Bog Te živi!

v Klub slov. napr. akademikov v Celju ustanovi začetkom meseca vintoka svojo II. javno ljudsko knjižnico v Laškem trgu. Knjižnica šteje 150 raznovrstnih knjig, večinoma beletristične vsebine.

v Otroški vrtec v Celju pohaja do sedaj 8 dečkov in 14 deklet, a dohajajo še vedno novi uka in zabaveželjni otroci. Njih število je po zimi vedno manjše kakor po leti.

o Premembi posestva. G. Ivan Rebek je kupil od pismonoše g. Kampletaha hišo v Karolinski ulici v Celju za 24 tisoč kron. G. prof. Anton Jošt je kupil Traunovo vilo ob državni cesti s posestvom vred za 50 tisoč kron.

v Iz Vojnika. Kakor čujemo, nameravajo ustanoviti v Vojniku telovadno društvo „Orel“ in postavijo v ta namen poleg župnišča „Orlov dom“. Kaj jim vse ne pride na misel! Naši vrlji vojniški napredni fantje bodo že znali ukreniti vse potrebno, da gotovim gospodom in pa „čukom“ peroti preveč ne „zazelenijo“. Vojnik leži preblizu gor, in zato se lahko zgodi, da Vam „orli“ nidejo v hribe. **Stari Čuk.**

v Iz Jurkloštra. Tu je dne 30. sept. ob 11. dop. umrl vpokojeni nadučitelj in kr. š. ogleda g. Janez Belec v 77. letu starosti.

Iz Galicije pri Žalcu. Našemu kaplanu Juraku zdaj že tudi ženski klobuki ne dajo več mira. Nedavno se je v pridigi spravil na ženske, ki so prišle obiskovat svojcev — v klobukih. Govoril je tudi nekaj o hinavščini — Menda ga ni v Galiciji človeka, ki bi je imel več, ki nam ga je pred letom dni poslala duhovska oblast semkaj duše past. Seveda smo se že navadili potrpežljivo prenašati in se smejati Jurakovim oslarijam, ki jih vsako nedeljo soplje s prižnice na nas. Za kaplanova obrekovanja se prav nič ne zmenimo. Tudi ne za tiste kaplanove klepetulje, od katerih se je ena lanitako „fejst“ skazala v „Jerovnikovi“ gostilni, ko je delala skušnjo iz predmeta: „klofute deliti“. Obrekovati, lenariti in pretepavati se — da, to znajo. Vem, da bi tudi mene dopisnika raztrgala, da bi vedela kdo sem. Sem čisto priprost delavec, v potu svojega obraza si služim svoj kruh. Mnogokrat grem čez Pireško vas ves utrujen od dela, medtem ko vidve s prekrižanimi rokami sedita pred A. hišo in v svoji lenobi obirata ljudi. Govorimo o tem, ker ni miru, — prvič, pa ne še — zadnji.

o Iz Jurkloštra. Pred dnevi so se pripravili trije Frecejevi z drugimi fanti, pri čemur so se oborožili s pištolo, samokresom in lovsko puško. Ustrelili so večkrat, a samo eden strel je Franca Zeliča na čelu zelo nevarno ranil. Razbojniko so zaprli.

Št. Jurij ob j. žel. Zadnjega dopisa o Žganku in Žgankovki-Sotlerci nam ni poslal g. V. Puncer, kakor se ga tega po krivem dolži. — Uredništvo „N. L.“

o Iz Hrastnika. Dne 29. septembra sta pozivala rudarja Miha Zidar in Anton Petrič Hrastničane na pretep. Posestniška sinova Miha Slokan in Franc Dolinšek, sta izzivača svarila in jima pravila, naj bode ta tiho. A ta dva sta se oborožila z nožem in gnojnim vilami in se počela tepsti. V pretepu sta podlegla Slokan in Dolinšek. Zidar je pehnil Slokana tako, da mu je prerezal eno rebro in preböl srce. Dolinšek je pa dobil več ran v prsi in vrat. Prvi je ostal mrtev na bojišču.

Iz Gomilске. Dne 22. avgusta 1909 vršil se je pri nas shod takozvanih klerikalnih oziroma „katoliških“ mla-

deničev. Sicer bi o tem brezpomembnem shodu ne izgubljali besed, če bi ne bil v enem oziru zanimiv. Na tem shodu je namreč neki domači „mladenič“ govoričil proti pijančevanju in ponočevanju ter navduševal maloštevilne poslušalce za geslo „Svoji k svojim!“ Hvalvredne so bile njegove besede, ker se mora res začeti enkrat boj proti prevelikemu pijančevanju in ponočevanju. Toda ravno v teh stvarih pa dotični mladenič največ greši. Lahko mu je bilo sicer govoriti, saj je govoril iz lastne skušnje. Jasno je, da so njegove besede cikale na druge fante iz Gomilske, ki nočejo stopiti v vrsto klerikalnih „mladeničev“. Hotel jih je opljuvati, toda njegovi pljunka so padali nazaj na njega. Ravno ta za treznost tako vneti „mladenič“ zapušča ponoči svoj brlog, pijančuje v družbi njemu enakovrednih „mladeničev“; po dnevu si ne upa, ker bi ga ljudje videli in — no potem bi ne veljal več za „katoliškega“ mladeniča. Kolikokrat so zapazili tega „mladeniča“ pod oknom viseti ter kramljati z nežnim spolom. Tudi sedaj nadaljuje svoje ponočne sprehode. In tak človek naj govori potem proti ponočevanju? Ni čuda, da se pošteni fantje ne dajo vpreči v klerikalno mladeniško gibanje, če imajo tam take vzor-mladeniče. Tudi za geslo „Svoji k svojim“ je bil ta „mladenič“. Jako lepo, toda ravno ta „mladenič“ kot vodja očetove trgovine kupuje vse blago za trgovino pri celjskem nemškutarskem in protestantskem trgovcu, med tem ko je v Celju dovolj slovenskih trgovcev. Pred svojim pragom torej najprej pometaj, predno boš nas učil! Ne bi govorili o tem, ker smo dosedaj poznali tega mladeniča za ljubeznivega ter značajnega tovariša, toda moramo, da ljudstvo spozna, kakšno hinavske vloge igrajo ti „katoliški“ mladeniči. Njim ni ne za narodnost ne za vero, ampak vse njihovo delovanje tiči v tem, da delajo med domačimi zgago in sovraštvo, in sicer po povelju šentjurskega župnika in kaplana, ki sta v svoji fari že zasejala sovraštvo, in hočeta sedaj to storiti še v naši fari. Tako mirno in v slogi so živeli Gomilski farani, a pridejo ti mlečnozobi mladeniči — ponižni ter dobro plačani hlapci šentjurskega zloglasnega župnika, ki se za vse drugo briga, samo za cerkev in njene nauke nič — ter hočejo na vsak način zasejati med nami sovraštvo in prepir. Ker ti mladeniči še nič ne dosežejo, so si ustanovili, da bi lažje dosegli svoj grdi namen, tudi v Gomilski svojo „čukarijo“ in gori popisani mladenič je „Ober-čuk“; se je gotovo pod okni toliko v telovadbi izobrazil, da je avanziral na tako častno mesto. Da ti „katoliški“ mladeniči hočejo s to „čukarijo“ delati le sovraštvo med domačini, in da je to društvo brez vsake potrebe, dokazuje tudi dejstvo, da se domači g. župnik, katerega res spoštuje vsa fara kot vzor-duhovaika, nič noče kaj navduševati za škododelno delovanje teh „mladeničev“, vsled česar se je gori imenovani mladenič v jako grdih besedah, katerih tukaj radi pohujšanja ne smemo ponoviti, obregnil ob g. župnika. Ali hočete res doseči, da bode sosed sovražil soseda, da se bodo iz političnih vzrokov začeli med seboj tepsti in klati, kar se že godi v sosedni šentjurski fari in tudi že drugje? To bo sad Vašega „bogoljubnega“ delovanja, „mladeniči“! Možje in fantje! Prezirajte teh par sovraštvo med Vami delujočih „katoliških“ mladeničev, ogibajte se jih, da ne boste okuženi od njihovega smradu. Vam g. župnik, pa odkrito povemo, da vas bomo spoštovali kot pravega duhovnika samo, če bote oznanjevali mir in ljubezen med farani, ne pa če bote po-

magali sejati sovraštvo. Le tako se vam ne bo treba bati, da bi zginila vera med Vašimi farani. Kaj tacega bi se le tedaj lahko godilo, če bi gori omenjeni tako-zvani „katoliški“ mladeniči še naprej sejali sovraštvo ter ne odnehali od pogubonosnega delovanja.

Več faranov.

a V Petrovčah pri Celju je ustanovila „Prosveta“ javno ljudsko knjižnico in jo izročila v oskrbo tamkajšnji Ciril-Methodovi podružnici. Knjižnica je za naš kraj velikega pomena, saj poznamo delo klerikalcev, ki ovirajo vsak pameten korak in napredek, pri tem pa mirno gledajo, kako polnijo slovenski otroci našega šolskega okoliša celjske nemške šole. — Knjižnica se nahaja v prostorih g. Ježovnika.

o Iz **Franolovega**. V petek zvečer je ukradel Jakob Rajner Jerneju Sužerju, mlinarju pri Valentinu Gorenšaku, zlato verižico, vredno 120 kron, uro za 20 kron, dva para čevljev, en klobuk in več žepnih robcev. Rajnerja so šele isti dan po odgonu pripeljali v občino.

o Iz **Levca**. V nedeljo zvečer je obhajal neki fant s svojimi tovariši fantovščino — bil je zadnjikrat v njihovi družbi. Pri slovesu se je seveda pilo in ker sta bila precej okajena, sta se strela Al. Viharnik in Al. Pungartnik. Ta je prvega udaril z lato po glavi, vsled česar je Viharnik tako zdijval, da je potegnil nož in Pungartnika zabolil v ključnico pod vratom, da je umrl.

c Iz **Št. Jurja ob juž. žel.** Svoj čas ste že pisali, da tisti mlečnozobni fantički, ko se učijo tamburati, razsajajo in trkajo po vsakem oknu, kjer kakšno dekle spi. Idejo tudi v druge vasi. Ni dovolj, da sami pridejo, ampak privlečejo seboj celo šolarje stare 9 do 10 let. Ali se spodobi, da takšni otroci hodijo dekleta klicat, ki so same stare komaj po 14—16 let. Pa še nekaj: Nedavno temu sta dve taki mlečnozobni dekletki bili do 11. ur ponoči v nekem vinotoču (pušenšanku), potem jih je pa več mladih fantalinov spremljalo do doma. Pa to še ni bilo zadosi. Potem so šli tisti fantički k oknu in gledali, kako so se dekleta razpravljala. Tu vidite, g. Žgank, kaj se v Vašem pohujševalnem (o pardon izobraževalnem) društvu godi. Takšni otroci, ki bi morali iti spat, ko se noč prične, pa lazijo okoli za dekleti. Povejte jim g. Zličar, naj se nikar več ne priklatijo k nam v vas k Sv. Primužu. Tudi eden drugi klerikalni tamburaš pijančuje in spremlja neko Marijino deklico, ki daleč naokoli slovi zaradi svoje „pobožnosti“. Vi častni občan g. Žgank, učite mlade, ker duh je slab. Da je to resnica lahko spričam vsako uro. — Pripriprosto dekle.

Brežiški okraj.

d Iz **Kapel**. Pripetil se je slučaj, ki je ganil in skoraj bi rekli razljutil slednjega Kapelčana. Zaprli so dva vzgledna mladeniča, ker se ju radi neutemeljene trditve nekoga sumi napada in ropa na nekem Kežmanu, vračajočem iz sejma v Kapelah. Znano je, da je hodil dotični Kežman od gostilne do gostilne in ni naposled nič čudnega, da je postal že več kot dobre volje. Dokazano pa je tudi, in so v tem oziru odlični Kapelčani na razpolago, da sta bila ravno prijeta mladeniča ravno ves tisti čas, ki ga je napadenec izpovedal in celo do trdega mraka v gostilni g. Sorčiča. Napadenec sam je izpovedal, da ni poznal onih, ki sta ga napadla, a neka druga znana oseba je omenjena mladeniča obdolžila ropa. A to bi še ne bilo najhujše, saj se lahko pokliče na zagovor. Kakor pa se pripoveduje, je nek neznanec, (za katerega hočemo izvedeti), zahteval

aretacijo in celo uklenitev obdolženih. Mi poznamo oba mladeniča, da sta skozi in skozi poštena in vzgledna in jima bomo pomogli, kajti nedolžnost se mora izkazati. Srce je moralo vsakega presuniti, kdor je videl teči solze po njihnih licih. Najdražje, kar mora danes človek varovati, je čast. In kaj je več vredno: 400 kron ali možka čast. To si naj zapomni dotični, ki je zahteval uklenitev nedolžnih mladeničev, jednako kakor se vklepa pse. Dosti slabo tudi za orožnika, ki se da voditi od neutemeljenih trditvev. Razun tega lahko trdimo, da bi šla mladeniča prostovoljno k sodnji, če bi se ju pozvalo. Okoli 20 dni že tičita v zaporu. Z mladeničema smo užaljeni tudi Kapelčani, ki ju dobro poznamo in rečemo, da po dovršeni preiskavi ne bota smela mirovati! Milo za drago!

u Železnica Rogatec (Mestinje)

—Brežice—Rudolfovo. V tej zadevi se je vršil 2. tm. v brežiškem „Narod. domu“ zaupni sestanek, na katerem se je izvolil nov odbor za trasiranje oz. predelava za imenovano železnico. Sklicaj je zaupni sestanek drž. posl. dr. Benkovič za „pripravljalni odbor“ — udeležili so se sestanka še poslanci dr. Hočevar, dr. Jankovič in dr. Korošec. Navzoč je bil tudi inženir Danbachy. Predsedoval je g. ravnatelj Levak, poročal pa dr. Benkovič. Naprednjakov je bilo na shodu malo, „slučajno“ menda niso bili vabljeni. Iz Bizeljskega sta bila navzoča 2 klerikalca, iz Št. Petra ni bilo nikogar. V nedeljo se vrše večja zborovanja v Brežicah in Kozjem. Čujemo, da se misli povabiti vse interesente brez razlike strank, kar je pri takem podjetju tudi edino prav. Koncesijo za predelava bodo zaprosili gg. dr. Barle, dr. Benkovič, župan Ogorevc iz Rudolfovega in dr. Hočevar. V ožji akcijski odbor je izvoljen poleg omenjenih gospodov še veletržec g. Lipej. O raznih načrtih, ki se pojavljajo še poročamo.

Iz Brežic. Naši nemškutarski trgovci so dosegli vsled svojega predrznega izzivanja slovenskega prebivalstva vendar toliko, da se je začelo sedaj zavedati in ne kupuje več toliko pri njih. Posledice te zavednosti so se hitro pokazale. Najprvo jo je odkuril trgovec Schwer, ki je imel štacuno v Mattheisovi hiši. Ta mož, ki je bil poprej odvisen od Mattheisa, se je preselil v Pišece. Ne vemo, ali se namerava sedaj odkrito poboljšati; odvisen je edino le od slovenskih odjemalcev in ne od Mattheisa, torej sedaj ni nobenega izgovora več. Zagotovimo mu, da bomo razkrinkali vsak njegov nam nasproten korak. Na vrsti je sedaj Costa. Moželj je že od same jeze, ker nihče ne pride v njegovo štacuno kupovat, popolnoma oslabele. Da bi se ga ne prijela „Galoppirende“ in bi moral še vendar prehitro oditi od nas, zmisliše so si modre purgarske glave novo sredstvo. Vodstvo nemške šole v Brežicah je zapovedalo vsem otrokom kupovati šolske potrebščine edino le pri Costi. Ta si je res nabavil nekaj malenkostnih stvari, a glavnih potrebščin mu manjka. A kaj storijo učitelji, če pove otrok, da je kupil knjigo ali drugo pri kakem drugem trgovcu in ne pri Costi? Prepovejo mu te stvari nositi in si mora kupiti otrok nove knjige, samo da so iz trgovine Costa. On kupuje knjige od drugega trgovca, ker nima svoje zaloge in morajo otroci šolske potrebščine na ta način veliko dražje plačevati. Zapustiti nas hoče tudi in že prodaja svojo hišo klepar „Klobutscher“ ter oditi med svoje sicer ne po rodu, ampak po mišljenju bratce na Zgornjem Štajerskem. Mi Slovenci imamo namreč svojega kleparja g. Zalokarja, ki je

izvrsten delavec. To pa Klobutscherju ne ugaja, ker je zgubil precej vse delo. Osrečiti nas pa hoče novi in tudi pristno nemški obrtnik mesar (dosedaj fljaker) Pinterič. Ne vemo pa še, komu bode ta meso prodajal. Nemci imajo namreč svoja dva mesarja, mi Slovenci pa tudi dva, namreč gg. Klauzerja in Grobuška. Tako, za sedaj smo samo nekaterim žilice potipali, drugi pa še pridejo na vrsto.

v Novi slovenski odvetnik v Brežicah. Dr. Benkovičovo pisarno v Brežicah prevzame dr. Stiker, Benkovič pa se preseli, kakor smo že svoječasno poročali, v Celje. Vest o prihodu g. dr. Stikerja v Brežice bode gotovo zelo razveselila naše somišljenike.

o Iz Rajhenburga. V nedeljo 17. t. m. priredi vinskotrgatev društvo za tujski promet v Rajhenburgu v restavraciji „Unschuld“ z bogatim vsporedom. Vse prireditve tega društva so nad vse prireditve izborna uspele: upati je torej, da tudi to posetijo naši prijatelji in znanci oddaljeno in daleč. Sosedna društva se prosijo, da se ozirajo na to pri svojih prireditvah!

u Iz Dobove. Gibati se je začelo pri nas na vseh straneh, najboljši dokaz, da ima Dobova še lepo bodočnost. Promet se razvija z vsakim dnem. V kratkem se bo že lahko brodilo preko Save na Kranjsko, tako, da bo prometna zveza na štiri strani neba, Dobova pa bo središče skozi katero se bo vozilo in hodilo. Že od nekaj je imela Dobova precej prometa, s pridobitvijo žel. postaje pa bo prišla še bolj v pošte. Je pa tudi naravno središče cele fare. Kakor na krožniku leži okoli nje osem občin, ter takoj preko Sotle hrvatske vasi. V tem naravnem središču se moramo farani vedno bolj utrdjevati ter skrbeti, da se bodo v njem tudi tujci, Brežičani, kakor sosedni Hrvatje radi ustavljali. Če pa hočemo tujca, ki si želi razvedrila, privabiti v svojo sredino, mora bita naš dom snažen, prikupljiv, kajti tujca ne bomo pridržali med seboj niti z največjo gostoljubnostjo, če je s pogledom na naše domove in celo vas užaljen njegov čut za lepoto, če mu takoj pri vstopu v vas udari v nos smrad gnojnice, ki se pretaka v cestnih jarkih, če vidi ob cesti svinjake, do katerih je mogoče priti, če se sezuje in potegne hlačnice preko kolen. — Res da je občina preobložena z delom, vendar bi lahko v tem oziru kaj ukrenila. — Kakšne pojme pa bo tudi dobil tujec o nas Slovencih, če vidi tako zanemarjeno gospodarstvo, če vidi razsipati denar v obliki najboljšega gnojila. Na travnike z gnojnico ne pa v cestne jarke. — Smešno pa bi bilo, če bi se kdo čutil po teh besedah užaljenega. Samo nekaj dobre volje in vse bo popravljeno. Ljubimo snago pri sebi, pri živini, v naših domih in hlevih in rad bo, prihajal tudi tujec v našo sredino.

Slovenjegraški okraj.

o Škrlatica v Doliču. Že dalje časa je pri Sv. Florjanu v Doliču škrlatica. Zaradi nje so bili šole že pred počitnicami zaprli, ker prištevajo zdravnik škrlatico kužnim boleznim. Mrliški ogleda pa si pusti take mrličke k cerkvi prinesiti in tam rakev odpreti, da si mrliča ogleda. Če tako ogledovanje mrličev ne nasprotuje zdravstvenim predpisom, pa gotovo človeškemu sočutju in množično žalovanje sorodnikov. To treba odpraviti.

u Slučaj Gränitz-Hren. Vsem prijateljem koles in narodnega dela javljamo vešelo novico, da se je pripeljalo 25. jun. nepostavno zarubljeno kolo g. Hrena minolo soboto popoldne ob 4. uri v slovesnem spremstvu uniformiranega sodnijskega sluga iz Maren-

gače pa je, ako seješ s strojem, imaš vse seme enako globoko v zemlji, ni se ti treba bati, da bi ti zima neže rastlinske korenine poškodovale. Vsa zrna so enako druga od druge oddaljena, vsa so enako močna in ker je zemlja na širokih ogonih ali slogih vsa enako obdelana in globoko preorana, je vsa zemlja v enakem kulturnem stanju, bodejo tudi vse bilke enako visoke. Potem ti niti ni treba žita mlattiti, same izčeliš ga. Pri setvi s strojem pa si tudi prihraniš veliko semena, skoraj čez polovico. Ako pa seješ recimo drobno, srednje in debelo seme skupaj pomešano, imaš smolo, kajti slabo zrnce ne more rasti tako bujno, kakor močno. To bi bilo ravno tako napačno, kakor, ako bi pridjali v hlev k velikim praščem mala praseta in te živali naj bi jedle iz enega korita ob enakih obrokih in naj bi bile potem čez kakih 10 mesecev vse enako velike. Odpri torej, kmet, svoje oči, spoznaj in obsejaj pravilno svoje polje!

Umno ravnanje s travnikom.

Piše Alojzij Križanič, ekonom Vel. Nedelja.

Ako opazujemo naše travnike, se nam nehote vsiljuje misel, da bi se vendar dalo tukaj tudi kaj primernega ukreniti v svrhu izboljšanja naših travnikov.

Marsikateri na to tudi nekaj polaga, ali žalibog le samo enostransko, površno, brez prave vrednosti. Zato pa tudi neznamenit pridelek. Marsikdo poreče, da travnika ni treba gnojiti ali boljje oskrbovati, saj travnik sam brez vsakršne pomoči daje lepe košnje. Dragi, to je veljalo le svoj čas, druga je pa danes, ko meterski stotane tri ali petkrat toliko kot je nekdanj in še ga ni doviti.

Ako hočemo dober travnik, moramo redno vsako leto z gnojnicopolivati, toda gnojnice ne na kup zlititi, ampak s pomočjo razpršilnika, ki je na lajti v ta namen pritrjen, da se gnojnica enakomerno razliva in s tem enakomerno rast povzroči.

Kompost, dobro obdelan, je izvrstno sredstvo za rast trav, toda pri njem je mnogo posla z delom in razvažanjem.

Vse to je po ceni in vsakemu naprednemu kmetovalcu pri rokah. Le tam, kjer vidim ribnike sredi gnojlišča, češ da je dobra gnojnica, se kaže z vsoto nazadnjaštvo.

Napredni gospodar pa mora tudi znati svoj travnik s primernim v ta namen odbranem semenjem posejati, ali pa popolnoma novega napraviti. Gospodarskih spisov v ta namen je vse polno v svrhu pouka:

Vsak pameten gospodar pa tudi svoj travnik z umetnimi gnojili gnoji, vse domače snovi od gnoja oziroma gnojnice porabi, svoj travnik po gostem prevlači s travno brano itd. Da, dragi, potruditi se je treba, na slabo obdelanem zemljišču nič ne priraste. Ako bomo začeli pri travnikih uvaževati naprednost časa, bode tudi kmalu naš kmetijski stan na boljšem stal in izognili si bomo krutemu sovražniku, ki se imenuje: lakota.

v Iz Žalca. Na hmelski razstavi v Brnu l. 1909 so bili odlikovani sledeči spodnještajerski hmelnarji in sicer s I. darilom: g. baron Cnobloch v Šovneku, II. darila: gg. dr. Bergmann, pl. Haupt, Lorber, Antloga, Janič, Apat.

Zadnji dopisi.

z Vinsko trgatv priredi Ciril in Metodova podružnica za Gaberje v nedeljo, dne 10. vinotoka v gostilniških prostorih g. Plevčaka. Na sporedu je kraja in licitacija grozdja, srečolov, šaljiva pošta, ples i. t. d. Ker je letos grozdje nad vse sladko, naj vsakdo prihti k nam, da se istega pošteno nazoblje. Domače viničarke in viničarji se bodo nad vse potrudili, da bo vsakdo pošteno postrežen pri kraji in potem tudi v kajhi in da grozdja nikjer ne bode manjkalo. Zatorej v nedeljo vsi na vinsko trgatv, kjer se bo istotako vsak lahko zasul pri domači godbi tamburašev.

z Dijaška kuhinja v Celju bode tudi letos dajala revnim dijakom obed. Oglasilo se jih je 99. Dovolilo se je na teden 404, to je povprečno na dan

58 obedov. Ker stane vsak obed 44 v, pride na leto ogromna vsota, katero je treba z darovi pridobiti. Slovenci, spominjate se pri vsaki priliki Dijaške kuhinje v Celju!

z V Vojniku je kupil gosp. Fran Podpečan, kolar, hišo g. Gajseka (Legvaršek). Zopet ena slovenska hiša več v Vojniku.

z Iz Ljutomera. Včeraj se poroči g. Aleksander Vanpotič, gostilničar in posestnik v Ljutomeru z geo. Josipino Eichholzer, hčerko mesarjevo od Device Marije v Pušavi.

o Občni zbor „Prve vinorejske zadruge v Krškem“. Dne 4. oktobra je bil prvi občni zbor vinorejske zadruge, katerega je posetilo do 40 udeležencev. — Kot prva točka dnevnega reda je bilo poročilo pripravljalnega odbora. Poročal je o tem g. dr. Tomaž Romih, ki je v kratkih in jedrnatih besedah skiciral začetek ter pomen zadruge, ki naj pomaga tudi malemu kmetu — ne pa kakor jo to govoril v Sv. Križu g. državni poslanec Hočev — samo liberalnim magnatom. — Potem se je vršila volitev odbora.

Prijet klerikalni podkupovalec. V Renčah so na lep način speljali na led klerikalnega agitatorja. Nekdo ga je poprašal tako-le zaupno, po čem plačujejo glasove. Rekel je, da po 20 K. Potem mu je rekel oni volilec, da bo volil klerikalno, na kar mu je ta hitro stisnil v roke 10 K, češ, da drugo pa še dobi. Volilec je pa na to pričam pokazal krone in vso reč so naznanili orožništvu. Torej glasovi za klerikalce po 20 K! Presneto bodo stale volitve klerikalce!

V Slovenski Bistrici se vrši v nedeljo 10. okt. ob 5. uri pop. s sodelovanjem gca. Lj. Schreinerjeve in Olge Serajnikove ter gg. Dom. in Fr. Serajnika komorno-godbeni večer. Vstopnina 1 K za osebo, 2 K za obitelj. Prebitek je za otroke okoliške šole.

u Strašna smrt. Posestnik Griffith v Moltu na Angleškem je storil nenavadno in ob enem strašno smrt. Splezal je bil na hrast, da dvigne sovino gnezdo, a pri tem mu je zdrknilo, da je padel v žlambor (votlo drevo). Tam je revež glada poginil, ker njegovih klincev na pomoč ni nikdo slišal.

o Hraber lovec. V Bosni poznajo splošno nekega Salko Mujezinoviča, ki slovi radi drznih svojih lovov na medvede. Te dni je zasledoval velikega medveda do novobazarske meje, kjer ga je obstrčil. Medved je skočil na lovca, kateremu je odpadla puška tako, da se je moral samo z nožem braniti. Mujezinovič je sicer zmagal, ali mu je medved prej pregriznil goltanec, da je smrtno nevarno ranjen. Že prej некоč pa mu je bil drug medved uničil eno oko.

Vinogradniki, pozor! V članku g. Iv. Belleta v zadnji številki »Nar. L.« se je vrinila pomota. Tam se trdi, da se v vinu sme dodajati le sladkor iz škroba, ki je pa odločno prepovedan. Dodajati se sme le čisti konsumni suhi sladkor (pesni ali trstni sladkor) in sicer ali pilé (sladkor v klobukih, kosih ali kockah) ali pa farin (zmleti sladkor) ali kristalni sladkor, obstoječ iz majhnih kristalov, podobnih pesku ali pa kandit.

Razne novosti.

Roparji v Nemčiji. Ni še bilo tedna, da se ne bi čitalo o roparskih napadih ali celo umorih v Nemčiji. Priljubljena specialiteta je tudi napad na brzovlake. 30. m. m. je v Küstrinu napadel neki zakrinkani ropar tri potnike, a si je kmalu premislil in brez sledi ušel. To je kulturna in civilizirana Nemčija, v kateri mrgoli divjajstva in roparstva.

v Vojak dveh držav je neki Maus v Parizu, katerega starši so pristojni v Nemčiji. On je odslužil v Nemčiji pri pešcih tri leta, a ko je prišel v Pariz so mu povedali, da je tudi v francoskih zapisnikih in da mora med vojake. Ta slučaj pa ni edini. Na Dunaju je na primer pred leti služil mož, ki je že bil odslužil v bavarski vojski, to pa za to, ker je Bavarska trdila, da je Nemeec, Avstrija pa, da je Avstrijec.

o Srbski kraljevič Juri dobi, kakor poroča »Štampa«, 120.000 dinarjev letne apanaže in za izplačilo dolgov se mu prisodi vsota 500.000 dinarjev.

a Kako nagovarjajo različni ljudje svoje drage. Ognjegasec: moj žar! Konditor: moja sladkost! Ptičar: moja golobica! Milijonar: moje zlato! Zlatar: moj juvel! Vremenski prerok: moje solnce! Cvetličar: moja rožica! Anatom: moje srce! Policist: moja srčna tatica! Fotograf: slika moje duše! Astronom: moja zvezda! Nabiratelj: moj zaklad! Bogoslovec(?): moj angelj! Soprog: moj križ! — Kateri ima prav?

Izjava.

Anton Žumer, posestnik v Terličnem št. 63, obč. Sv. Rok ob S., obžalujem in prekličem žalitev, ki sem jo razširjal po naši občini, da je gospod šolski voditelj Martin Brišnik radi utesnitve volilne svobode pri obravnavi v Celju, dne 2. septembra 1909 bil obsojen na 3 mesece zapora in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe proti meni.

V Rogatcu, 30. septembra 1909.

Anton Žumer.



Žveplenokisli amoniak

= (amonijev sulfat) =

vsebuje 20% do 21 odstotkov dušika in ga je uporabljati kot gnojilo k vsaki rastlini. K ozimlini je gnojiti že jeseni četrtino do tretjino vse množine, ostalo pa v zgodnji spomladi.

75 kg amonijevega sulfata učinkuje ravno toliko, kakor 100 kg čilskega solitra. Amonijev sulfat ne sprjemlje prsti, zabranjuje razne rastlinske bolezni, kakor n. pr. rja itd. in prepreči poleganje žita.

Dušik je v amonijevem sulfatu ceneji, kakor v čilskem solitru in v uporabljanje sulfata pomenja torej veliko prihranitev za kmetovalca.

Žveplenokisli amoniak, kakor vse vrste zajamčenih umetnih gnojil prodaja na veliko in malo

trgovina z železino in poljedeljskimi stroji „MERRUK“

P. Majdič, Celje



Novo zidana 244

hiša

pokrita z opeko in obstoječa iz dveh velikih sob, vrta, njive in 3 oralov goše, se prodaja za prav nizko ceno. — Naslov pri upravnistvu „Nar. Lista“.

Radi preselitve se takoj prodaja

posestvo

z gostilno na veliki cesti blizu mesta in kolodvora. Poslopje je večidel novo zidano ter jako pripravno za vinsko trgovino in gostilno. — Proda se vse skupaj ali pa samo poslopje. Cena od 14 do 22.000 K in lahko ostane polovica zneska pod ugodnimi pogoji na posestvu. — Vpraša se pri upravnistvu tega lista.

243

Naprodaj ima

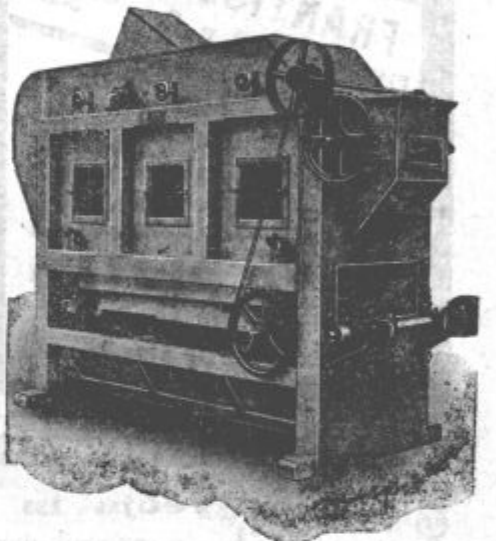
kreditna in stavbena zadruga „Lastni dom“ v Gaberju pri Celju (pisarna v Celju, Rotovške ulice št. 12) na svojem posestvu v Gaberju

25 lepih stavbišč.

Tam se dobi tudi potrebni stavbeni kredit.

Josip Čretnik

izdelovatelj umetnih mlinov in žag v Št. Jurju ob juž. žel.



Slika je posneta po mojem lastnem izdelku. Razpošiljam na malo in veliko vse potrebščine za mline in žage po najnižjih cenah. — Krasne reference!

Pameten

bodi prijatelj in ne podpiraj dunajskih in drugih židov, temveč kupi si sukna za obleko in drugo manufakturno blago v domači narodni veletrgovski hiši

R. Stermecki, Celje

Vzorci proti vrnitvi in pošiljati čez 20 kron franko. — Posebno poceni je: 1 srajca, kravata, 1 ovratnik 'Elegant', par manšet, 1 robeč, par nogavic in 1 sp. hlače, skupaj kron 5 30.

Najboljši češki nakupni vir.



Ceno posteljno perje!
1 kg sivega, dobrega-puljenega 2 K, bolj šega 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velefinega, snež nobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K; belega, finega 10 K; najfinejši prsni puh 12 K. Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernice, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 zglavnikoma, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napolnjen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljnim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Dovoljeno je povrne denar. — Cenovnik zastoj in franko.

S. Benisch, Deschenitz, št. 773, Šumava, Češko.

Kdor je osivel, izgleda star.

Izvrstna zajamčeno neškodljiva sredstva za barvanje las so:

1. Vitkov „Vedno mlad“ plavo, rjavo, in črno barvilo. Pobarva takoj in trajno. Ena škatlja štiri krone.
2. Vitkov „Nucin“, stekleničica eno krono.

Ta sredstva za barvanje las so se jako dobro izkazala v tisoč slučajih. Edino pristna iz kem. laboratorija

Fr. Vitek & Co., Praga II.

Zahtevajte samo Vitkove preparate, vse druge zavrnite!

Loterijske številke.

Dunaj, 2. oktobra 1909: 6, 22, 83, 23, 66.
Gradec, „ „ „ 45, 62, 70, 78, 1.

Zahtevajte Nar. list v gostilnah in kavarinah

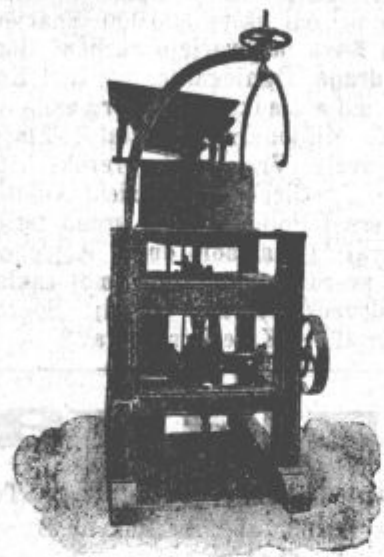
Trgovski učenec

iz poštene hiše, z dobrim šolskim sprejemom sprejme se takoj v trgovini z mešanim blagom

Florjan Gajšek
Loka pri Žusmu.

Mline za žito

za rabo na gepelj in roko svojega lastnega izdelka priporoča



Slika kaže mlino mojega izpopolnjenega izdelka: moji mlini so bolj rabljivi, kakor konkur. izdelki.

Josip Čretnik

izdelovatelj umetnih mlinov in žag
v Št. Jurju ob juž. žel.

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Celju so po prošnji dedičev za Jožefom Zagode iz Gotovelj naprodaj po javni dražbi sledeče nepremičnine, za katere so se ustanovile pristavljene izklicne cene in sicer:

1. vl. št. 120 k. o. Gotovlje za	K 16.220'21
2. „ „ 118 „ „ „ „	1.151'—
3. „ „ 424 „ „ „ „	166'64
4. „ „ 434 „ „ „ „	447'60
5. „ „ 421 „ „ „ „	772'50
6. „ „ 317 „ „ Studence „	5.797'12

Dražba se bo vršila dne

22. oktobra 1909 v sobi št. 12 tega sodišča
ob 9. dopoldne.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmejo.

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je polčiti v eni polovici v 14 dneh po dražbi, v drugi polovici do 1. januarja 1910.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri sodnji, pri Mihi Zagode na Ostrožnem ali pri občinskem uradu v Gotovljah. Cenilni zapisnik je mogoče vpogledati pri sodnji soba št. 13.

C. kr. okrajna sodnja v Celju, odd. I.

dne 27. septembra 1909.

Darujte za Narodni sklad!

PREPRIČAJTE SE

da dobite najcenejše in najboljše blago samo pri tvrdki:

FRANTIŠEK MEJDR
Kotvald 10 (Gleško)
Usti n. Orli.
Piatnarna na stroj

Barhenti, damasti, gradli, kanafasi, kretoni, ceftiri itd., vse po najnižji cenl. Lasna tovarna. Zahtevajte povsod

Novo platno

z narodnim kolekom
komad 23 m za 16 kron franko.

Največja in najcenejša izber zaročnik in različnih drugih zlatih, double itd. urahov, verižic, zapestnic in sploh vsakovrstne zlatnine in srebrnine. prstanov



Pozor! Predno si kupite uro, oglejte si mojo velkanske zalogo pravih švicarskih zlatih, srebrnih, nikelnastih in stenskih ur, budilk, verižic, toplomerov, očal, daljnogledov itd. — vse po najnižjih cenah.

Naročite **cenike**, katere razpošiljam zastonj in poštine prosto. Popravila izborna in točna.

Rafael Salmič
v Celju, „Narodni dom“.



Najbolje

gorijo

„Phoebus“ peči.

Glavna zaloga pri
„Merkur“-ju
trgovina z železnino
P. Majdič - Celje.

Ceniki zastonj.

Narodna dolžnost vsake slovenske gospodinje je, da zahteva v vsaki trgovini le izborno

z znamko „tiger“

Pfeiferjevo pralno milo

iz milarne **Ivana Pfeifer**
v **Spodnji Hudinji** pri Celju — pošta Celje.

Poštne hran. račun št. 54.366.
Telefon št. 48.

„LASTNI DOM“

Pisarna je v Celju,
Rotovške ulice št. 12

Uradije se vsak dan
razun nedelj in praznikov
od 8.—12. ure
dopoldne.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

pet od sto (5%)

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem, tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih.